

ADVOKATRÅDETS BERETNING 2015-2016

SAMMEN ER VI DOBBELT SÅ GODE

Et godt samarbejde. Det har været overskriften for mine to første år som formand for Advokatrådet.

Allerede da jeg for fire år siden indtrådte i Advokatrådet som medlem for 1. kreds, lå samarbejdet mig meget på sinde. På det tidspunkt blev Strukturudvalget nedsat med det formål at analysere og vurdere opgavefordelingen mellem Danske Advokater og Advokatsamfundet.

Når jeg i dag ser tilbage, synes jeg, at vi er kommet godt i mål med den grundlæggende ambition, der var med Strukturudvalget. I dag er der fremfor alt både en god og konstruktiv dialog mellem de to organisationer. Der er respekt for hinandens fagområder og kompetencer samt større klarhed over opgavefordelingen. Og der er et godt samarbejde i det daglige, som vi værner om, fordi vi med to stemmer taler med større vægt. Sammen står vi ganske enkelt stærkere.

Det har vi blandt andet haft glæde af i forbindelse med arbejdet omkring advokatreguleringen. Som bekendt nedsatte Thorning-regeringen – som led i Vækstpakke 2014 – en tværministeriel arbejdsgruppe, som skulle undersøge, om ændringer i reguleringen af advokatbranchen kunne skabe mere konkurrence og lavere priser på advokatydelser – blandt andet for at sikre erhvervslivets konkurrenceevne. På trods af, at arbejdsgruppen skulle se nærmere på reglerne om ejerskab af advokatvirksomheder, reglerne om advokaters møderet for domstolene og uddannelseskravene for at opnå advokatbeskikkelse, var hverken Advokatrådet eller Danske Advokater inviteret med i arbejdet.

Vi besluttede derfor i samarbejde med Danske Advokater, at vi på anden måde ville bidrage til, at arbejdsgruppen fik et korrekt og nuanceret billede af forholdene i advokatsektoren. Det førte blandt andet til, at organisationerne i fællesskab af Copenhagen Economics fik udarbejdet en række analyser

med god støtte fra Dreyers Fond, som alle pegede i samme retning: Effekten ved at ændre den nuværende advokatregulering vil være begrænset. Det var derfor et væsentligt bidrag til beslutningsprocessen, som Danske Advokater og Advokatrådet sammen præsenterede for blandt andre den daværende justitsminister.

Den tværministerielle arbejdsgruppes opgave er her to år senere endnu ikke afsluttet. Men det er lykkedes at få begge organisationer med i en følgegruppe, som jævnligt holder møder med arbejdsgruppen. Det er vores bedste mulighed for at få indflydelse på arbejdet.

Et andet projekt, som er en udløber af Strukturudvalget, og et eksempel på, at samarbejdet med Danske Advokater giver værdi, er arbejdet med at differentiere kommunikationen mellem de to organisationer. Formålet med dette samarbejde har været at få hver organisation til at fremstå klarere

og med en stærkere profil over for både medlemmer, samarbejdspartnere og centrale aktører i det omgivende samfund.

Processen er blandt andet mundet ud i vores kernefortælling, nemlig tre ord, der indrammer, hvad Advokatsamfundet står for, og hvilke opgaver vi påtager os. Jeg håber, at det er budskaber, som også den enkelte advokat kan relatere sig til. I alt fald vil de tre ord ikke alene være en del af vores logo – de har også været en del af Advokatsamfundets identitet i de foregående år og vil fortsat være det. De vil derfor også være den røde tråd i denne beretning:

Retssikkerhed • Uafhængighed • Integritet

RETSSIKKERHED

ADVOKATRÅDET TOG TEMPERATUREN PÅ RETSSIKKERHEDEN I GRØNLAND

Advokatrådet har mulighed for at undersøge og kommentere retssikkerhedsforhold, som er væsentlige for samfundet.

I efteråret 2016 har en arbejdsgruppe nedsat af rådet eksempelvis undersøgt og udarbejdet en rapport om retssikkerhed i Grønland – med det formål at tage temperaturen på retssikkerheden i det grønlandske retsvæsen efter Retsvæsenkommissionens betænkning fra 2004 og den lovgivningsmæssige udmøntning af kommissionens anbefalinger.

Rapporten bygger blandt andet på mere end 20 møder i perioden april til september 2016 med centrale interessenter, som har peget på en række retssikkerhedsmæssige udfordringer. På denne baggrund udarbejdede arbejdsgruppen sin rapport med det formål at være med til at skabe debat og sætte fokus – herunder politisk fokus – på de udfordringer, som retsvæsenet står overfor.

Rapporten peger blandt andet på, at det er vigtigt at evaluere den nuværende retskredsstruktur, og at man bør overveje muligheden for at sammenlægge de fire retskredse. Det vil kunne give et nødvendigt fagligt løft.

Rapporten blev offentliggjort ved et debatmøde i Kulturhuset Katuaq i Nuuk 30. november 2016, hvor der viste sig at være overvældende interesse for at deltage. Naalakkersuisoq for sociale anliggender, familie, ligestilling og justitsvæsen, Sara Olsvig (IA), indledte debatten. Hun takkede Advokatsamfundet for arbejdet med rapporten, og sagde, at hun ville sørge for at have rapporten med, når hun skulle til møde med Danmarks på daværende tidspunkt nyudnævnte justitsminister, Søren Pape Poulsen.

Også folketingsmedlem Aaja Chemnitz Larsen (IA) takkede for en interessant rapport med mange anbefalinger, som hun ville arbejde videre med.

“Det er på tide, at vi politikere på Christiansborg tager teten på dette område, og derfor har jeg allerede bedt om at få et møde med justitsminister Søren Pape Poulsen, og desuden har jeg henvendt mig til Folketingets Retsudvalg. Der skal presses på politisk for at skabe forandring, og her er det vigtigt, at Grønland står sammen og holder fast i, at der skal sættes ind,” sagde hun på debatmødet.

Danmarks Radio, dagbladet Politiken og en lang række andre medier valgte at sætte fokus på Advokatrådets rapport – herunder netmediet Altinget, hvor en række aktører og politikere skrev om emnet i januar 2017. Desuden har Folketingets Retsudvalg og Folketingets Grønlandsudvalg i marts holdt en åben høring om emnet.

“

Vi må ikke lukke af, når der kommer anbefalinger udefra som for eksempel rapporten fra Advokatrådet.

Justitsområdet er formelt og finansielt et dansk ansvar, men vi er nødt til at se det som et fælles ansvar, da justitsområdet skal fungere i et grønlandsk samfund og i samarbejde med grønlandske myndigheder. Et delt ansvar må ikke betyde, at opgaver falder mellem to stole, men bør tværtimod betyde, at vi er stærkere sammen. Målet er en styrkelse af vores retssikkerhed og dermed det grønlandske samfund.

Som politiker mener jeg, vi skal være proaktive og fremtidssikre vores retsvæsen. Ønsker vi virkeligheden anderledes i fremtiden, må vi handle i dag.

Aaja Chemnitz Larsen, MF (IA)

Advokaten april 2017

FOLKEDOMSTOLEN 2016

Advokatrådet har i 2015 og 2016 fortsat traditionen med at deltage i Folkemødet på Bornholm og har – ikke mindst på grund af en bevilling fra Dreyers Fond – gennemført en række arrangementer i et tæt og godt samarbejde med en række samarbejdspartnere, herunder især Domstolsstyrelsen og Den Danske Dommerforening.

Hovedattraktionen har i lighed med de tidligere år været Folkedomstolen, hvor Advokatrådet gennemspiller en fiktiv straffesag med deltagelse af retspræsidenten på Bornholm, en anklager og en forsvarer samt et nævningeting bestående af medlemmerne af Folketingets Retsudvalg. Som det også har været tilfældet de tidligere år, er der i Advokatrådets telt under hele Folkemødet en fast advokatvagt, som giver gratis rådgivning om forskellige juridiske problemstillinger, herunder også skatteretlige spørgsmål. Advokatvagten har i vidt omfang været bemandet af gode kolleger fra Bornholm, som yder en stor indsats i de fire dage, Folkemødet varer.

“

Jeg tror grundlæggende ikke, at man bliver et bedre menneske af at sidde i fængsel, og jeg synes, at samfundstjeneste er et godt alternativ.

Trine Bramsen, MF (S)

Folkedomstolen 2016

BEDRE LOVKVALITET GIVER BEDRE RETSSIKKERHED

Forbedret lovkvalitet. Det stod øverst på Advokatrådets ønskeliste til det nyvalgte Folketing i 2015. Mere præcist var ønsket at få iværksat et bredt sammensat udvalgsarbejde med repræsentanter for Folketinget, regeringen, organisationer, forskere med flere, som skulle opstille en række grundlæggende principper for behandlingen af lovforslag. Advokatrådets forslag om at etablere et sådant udvalg ligger i direkte forlængelse af rådets fokus på lovkvalitet, som et væsentligt retssikkerhedsaspekt.

Advokatrådet følger det lovforberedende arbejde tæt og har – som led i at virke til gavn for retssamfundet – til opgave at afgive høringsvar. Det er også grunden til, at rådet har gennemført flere undersøgelser af høringsfristernes længde, og netop den undersøgelse, som Advokatrådet gennemførte og offentliggjorde i juni 2016, gav anledning til bekymring. Undersøgelsen viste nemlig, at høringsfristen i ni procent af høringsagerne var helt nede på syv

dage eller mindre. Og i knap fem procent af høringsagerne var lovforslaget først sendt i høring samtidig med eller efter fremsættelsen for Folketinget – hertil kom, at fristen i disse sager også har været kort, nemlig mellem to og 17 dage.

Undersøgelsen dokumenterede således, at mere end en tredjedel af de 190 lovforslag, som blev sendt i høring i folketingsåret 2015 til 2016, ikke overholdt den høringsfrist på mindst fire uger, som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen anbefaler.

Også ifølge Justitsministeriets Vejledning om Lovkvalitet bør der foretages høring over lovudkast. Høringen bør så vidt muligt gennemføres før fremsættelsen af lovforslaget for Folketinget.

I vores naboland Sverige ser de anbefalede høringsfrister noget anderledes ud. Her er den anbefalede

høringsfrist nemlig tre måneder. Hvis en sag haster, kan den komme ned på seks uger.

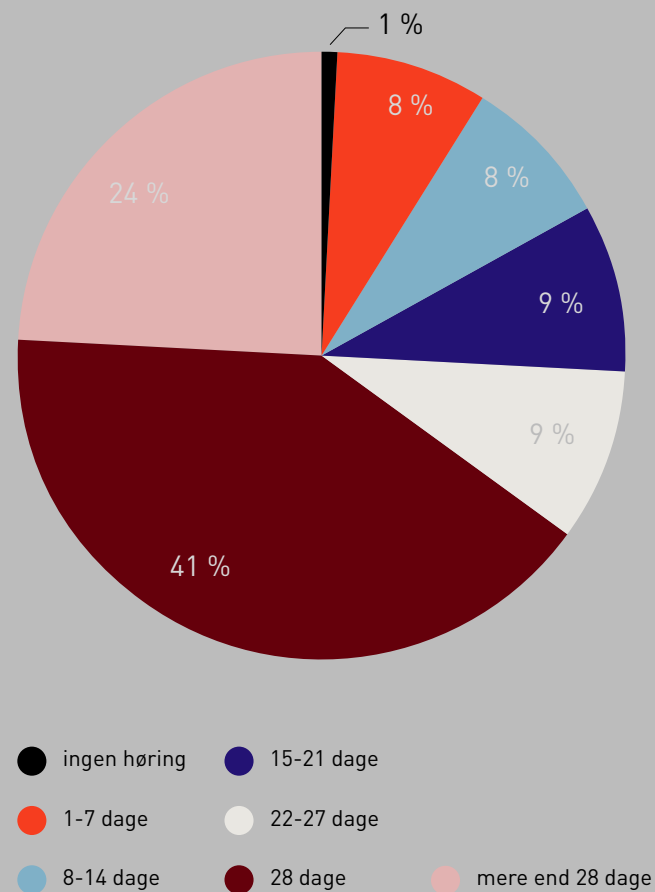
Den korte høringsfrist i Danmark giver en risiko for at få nordisk rekord i lovsjusk. Professor og institutleder, Peter Munk Christensen, Aarhus Universitets Institut for Statskundskab, forsker i høringsprocessen, og han udtalte i forbindelse med Advokatrådets høringsundersøgelse, at der er god grund til at skele til Sverige, når det gælder det lovforberedende arbejde, da Sverige i forskerkredse er verdensberømt for at have en veletableret høringsinstitution.

“Sådan har det været i mange år, og det meget vel-fungerende system afspejler en større respekt for brugen af viden uden for ministerierne, end vi har her i Danmark,” sagde Peter Munk Christensen i et interview til *Advokaten*. >>

ADVOKATSAMFUNDETS UNDER- SØGELSE AF HØRINGSFRISTER I FOLKETINGÅRET 2015 TIL 2016 VISTE, AT

- mere end 1/3 af de lovforslag, som er sendt i høring i folketingsåret 2015 til 2016, ikke overholder Folketingets Udvalg for Forretningsordenens anbefaling om en høringsfrist på mindst fire uger,
- den gennemsnitlige høringsfrist er 25 dage og dermed under anbefalingen på mindst fire uger,
- i 17 tilfælde var høringsfristen på syv dage eller derunder. Det svarer til ni procent,
- i 15 tilfælde var høringsfristen på otte til 14 dage. Det svarer til otte procent,
- i knap fem procent af hørings-sagerne er lovforslaget først sendt i høring samtidig med eller efter fremsættelsen for Folketinget. Fristen for sager sendt i høring samtidig med eller efter fremsættelsen er mellem to og 17 dage.

PROCENTVIS FORDELING AF HØRINGSFRISTER PÅ LOVFORSLAG

Uanset vores initiativer til at forbedre høringsmulighederne og dermed lov kvaliteten, og uanset at vi sammen med andre har fået sat det på dagsordenen, må vi også erkende, at der fortsat er noget at arbejde med. Det vil derfor være et fortsat fokusområde for Advokatrådet.

På ønskelisten til det nye Folketing 2015 var også etablering af et Skattelovråd med det formål at kvalitets sikre skattelovgivningen:

“Skattelovgivningen er for usammenhængende og præget af regulering, der tager afsæt i enkeltsager og ønsker om at ‘lukke skattehuller’. Det svækker borgernes og virksomhedernes retssikkerhed og tillid til skattesystemet. Advokatrådet foreslår, at der ved lov nedsættes et Skattelovråd bestående af en række sagkyndige personer med særlig indsigt i skatteret, som på linje med for eksempel Retsplejerådet skal afgive udtalelser og komme med forslag til ny lovgivning på skatterettens område.”

Formanden for Advokatrådets skatteudvalg, advokat Kim Pedersen, blev blandt andet interviewet til dagbladet Politiken om ideen, og den blev positivt modtaget af skatteminister Karsten Lauritzen, der i 2016 var klar til at nedsætte Skattelovrådet som et led i Retssikkerhedspakke II, som foruden formanden, professor, dr.jur. Niels Winther-Sørensen, har seks medlemmer. Kim Pedersen blev også udpeget som medlem af Skattelovrådet, og i forbindelse med offentliggørelsen sagde han blandt andet:

“Vi skal have ajourført lovgivningen, så den passer til den virkelighed, vi har i morgen. Det er rigtig vigtigt, fordi tingene udvikler sig lynhurtigt på skatteområdet. Det har vi for eksempel set med Panama-sagen. Derfor er det altafgørende, at lovgivningen er et skridt foran, og at den rammer præcis der, hvor problemerne er.”

“

Vi har set eksempler på skatte-regler, som har svækket borgernes retssikkerhed. Det er vigtigt, at vi hele tiden er opmærksomme på, at vores – må man nok indrømme – ret komplekse skattesystem er så enkelt og gennemskueligt som muligt. Jeg ser det som en klar styrkelse af retssikkerheden, at vi nu får nogle friske øjne til at kigge på reglerne og retssikkerheden generelt.

Skatteminister Karsten Lauritzen

Møde med Advokatrådets Skatteudvalg februar 2016

UAFHÆNGIGHED

FRA INDSKYDERGARANTI TIL HVIDVASK

En af grundstenene i Advokatsamfundets virke – og en forudsætning for advokaternes uafhængighed – er tilsynet. I 2015 udførte Advokatsamfundet 285 udkørende tilsyn, og i 2016 var tallet 236. Hertil kommer daglig telefonrådgivning af medlemmer i forbindelse med eksempelvis klientkonti, forsikring og efteruddannelse.

Som en del af tilsynsopgaven, har Advokatrådet blandt andet taget initiativ til at undersøge, om advokater, som på vegne af deres klienter søger om omkostningsdækning hos SKAT, overholder lovgivningens betingelser for at få udbetalt omkostningsgodtgørelse. Efter lovgivningen ydes der godtgørelse til skatteborgerens eller virksomhedens udgifter til sagkyndig bistand med 50 eller 100 procent i visse skattesager.

Advokatrådet har i den forbindelse anmodet om aktindsigt i Advokatnævnet for at få viden om sager, hvor SKAT har klaget over advokatens honorar i en sag med hel eller delvis omkostningsgodtgørelse.

Advokatrådet følger op i forhold til de involverede advokater og inddrager naturligvis også de kendelser vedrørende salærets størrelse, som Advokatnævnet løbende afsiger, i vurderingen af, om der er grundlag for at rejse en disciplinærsag.

Et andet fokus på tilsynsområdet har været reglerne om oplysningspligt vedrørende bankforbindelser og indskydergarantiordningen.

Lovgivningen om indskydergaranti, når et pengeinstitut bliver nødlidende, blev ændret i 2015 med

den konsekvens, at der ikke længere er fuld dækning for indeståender på klientbankkonti. Den sædvanlige minimumsdækning gælder nu for indskyderens samlede indestående på egne konti og gennem advokat i samme pengeinstitut, og klienterne har derfor en interesse i at vide, hvor advokaten har placeret de betroede midler. For at sikre relevant information til klienterne var det nødvendigt for Advokatrådet at revidere reglerne om oplysningspligt vedrørende bankforbindelser og indskydergarantiordningen i de advokatetiske regler.

Også hvidvask har i rådsperioden været central for arbejdet med tilsyn.

“

Det er måske uvant, men advokaten skal være kritisk i forhold til, om klienten økonomisk er i stand til at foretage transaktionen ved anvendelse af egne lovligt erhvervede midler, eller om vedkommende er stråmand for andre, eller har fået pengene på et ulovligt grundlag, for eksempel fra korrupsion eller bestikkelse.

Advokat Anne Birgitte Gammeljord

Advokaten oktober 2016

ET TILSYN, SOM RAMMER DER, HVOR PROBLEMERNE ER

Siden 2009 har Advokatsamfundet hvert år udført tilsyn blandt ti procent af tilfældigt udvalgte advokater i Danmark. Tilsynet har fungeret fint, viser en undersøgelse fra 2014, hvoraf det blandt andet fremgår, at tilsyn foregår i god tone, er effektivt og fremtræder professionelt.

I rådsperioden 2015 til 2017 har Advokatrådet haft et stort fokus på, at tilsynet udover at være forebyggende også skal være risikobaseret. På den baggrund er en del af de ressourcer, der anvendes til tilsynet, nu dedikeret til et risikobaseret tilsyn, som mere præcist rammer der, hvor problemerne er.

Formålet med ændringen er at rette op på forholdene så tidligt som muligt, så klienten undgår at blive berørt af advokatens manglende overholdelse af reglerne.

Et risikobaseret tilsyn kan nu udløses, hvis eksempelvis Advokatsamfundet får en henvendelse fra en klient, som giver anledning til alvorlig bekymring. Det kan være, at klienten undrer sig over, at pengene fra en arvesag ikke bliver udbetalt, eller at der på anden vis er noget galt. Et andet eksempel kan være, at Advokatsamfundet registrerer, at advokaten ikke overholder klientkontoreglerne.

Det risikobaserede tilsyn udgør en lille del af det samlede ressourceforbrug til det generelle tilsyn.

“

Vi ser det risikobaserede tilsyn som et smidigt værktøj, som kan tages i anvendelse, når der er et konkret behov. Det foregår på den måde, at Tilsynsafdelingen indstiller sagen for Regel- og Tilsynsudvalget, hvis der kommer henvendelser, der peger på, at der er særlig grund til at være opmærksom, eller når der er registreret en uregelmæssighed. Når det gælder indberetning om betroede midler af klientkonto, hvor der årligt er deadline 31. marts, så vil det vise sig enten ved, at der mangler registrering eller ved, at der er mangler ved erklæringen.

Advokat Lone Møller

Medlem af Advokatrådets Regel- og Tilsynsudvalg

Advokaten juni 2015

ET ØGET FOREBYGGENDE TILSYN

Advokatrådets øgede fokus på Advokatsamfundets økonomi gennem de seneste år har blandt andet rettet opmærksomheden imod de udgifter, der er forbundet med behandlingen af en klagesag ved Advokatnævnet. Gennemsnitligt er udgiften forbundet med behandling af en sag vurderet til at udgøre cirka 10.000 kroner.

Samtidig kan Advokatsamfundets sekretariat konstatere, at en række af de disciplinære sager, som Advokatrådet rejser, kunne være undgået, hvis advokaten i rette tid havde været opmærksom på gældende regler.

Sekretariatet har også konstateret, at en række advokater og klienter, som føler sig dårligt behandlet af en advokat, heldigvis i første omgang ringer til Advokatsamfundet for at søge råd og vejledning, i stedet for straks at indgive en klage til Advokatnævnet. Dette giver sekretariatet mulighed for at udøve en forebyggende indsats ved at vejlede om indholdet af den retlige standard 'god advokatskik' – og ved at medvirke til at skabe dialog mellem advokat og klient eller mellem to advokater.

På denne baggrund iværksatte Advokatrådet i 2015 et projekt med det formål at afsøge mulighederne for at forebygge disciplinærsager rejst af Advokatrådet samt adfærds- og salærklager indgivet af borgere og virksomheder.

DET FORBYGGENDE TILSYN

EFTERUDDANNELSE

Sekretariatet igangsatte blandt andet flere initiativer for at øge advokaternes opmærksomhed på og viden om efteruddannelsesreglerne – herunder udarbejdelse af en mini-vejledning om efteruddannelsesreglerne. Her gives der blandt andet svar på de hyppigste spørgsmål, ligesom der gøres opmærksom på de typiske kilder til misforståelser. Desuden bliver der nu – seks måneder før skæringsdato – udsendt en informationsmail om tidspunktet for periodeudløb.

KLIENTKONTOERKLÆRINGER

Den forebyggende indsats blev også skærpet på området for klientkontoerklæringer. Udover den sædvanlige rykkerprocedure blev der i 2015 indarbejdet nye procedurer med telefonisk henvendelse efter udsendelse af anden resultatløse rykkerskrivelse.

ANSVARSFORSIKRING OG GARANTI

I forbindelse med jobskifte eller genudlevering af beskikkelse er det vigtigt, at advokaten er opmærksom på, at der ikke må være en periode uden forsikring. Sekretariatet har styrket informationsindsatsen i den telefoniske rådgivning og tager af egen drift forsikringsspørgsmålet op, når det er relevant. Hertil kommer information på hjemmesiden og i *Advokaten* samt via Justitsministeriets hjemmeside, hvor mange advokater søger information inden genudlevering.

HENVENDELSER TIL SEKRETARIATET

Når Advokatsamfundet får henvendelser fra borgere og advokater, som er utilfredse med eller har problemer med en advokat, tilbyder sekretariatet at tage telefonisk kontakt til den omhandlede advokat for at afklare misforståelser, bringe parterne i dialog eller vejlede advokaten om rette handlemåde i henhold til god advokatskik.

ET UAFHÆNGIGT DISCIPLINÆRT ORGAN

En grundsten i advokatstandens uafhængighed af statsmagten er et effektivt disciplinært system.

Det fremgår af retsplejeloven, at Advokatsamfundet opretter et Advokatnævn. Advokatnævnet er uafhængigt af Advokatsamfundet og består af tre dommere som formand/næstformænd, ni offentlighedsrepræsentanter udpeget af justitsministeren og ni advokater. Advokatnævnet bistås af et sekretariat, som blandt andet forbereder behandlingen af sager.

Med henblik på at bevare advokatstandens uafhængighed af statsmagten er det afgørende, at Advokatnævnet sikrer borgere og virksomheder mulighed for at indgive klager over advokater, og at disse klager bliver behandlet på et højt fagligt niveau og inden for en rimelig tid.

Derfor er Advokatrådet meget opmærksomt på, at Advokatnævnets sekretariat til enhver tid har de ressourcer, som gør det muligt at drive et effektivt disciplinært system.

I forretningsordenen for Advokatnævnet er der en målsætning om, at nævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke overstiger seks måneder. Denne målsætning er til fulde opfyldt i de to foregående år.

Således var sagsbehandlingstiden i 2015 gennemsnitligt 5,2 måneder (mod 8,5 i 2014), og i 2016 blev den yderligere nedbragt til 4,5 måneder. Ved indgangen til 2017 var der under 400 verserende sager i Advokatnævnet, hvoraf en stor del var under skriftveksling.

Det er resultatet af et stort og målrettet arbejde fra Advokatnævnets og sekretariatets side igennem lang tid, som vi er taknemmelige for.

I indeværende periode har Advokatnævnet haft udskiftning i formandskabet. Således tiltrådte højesteretsdommer Kurt Rasmussen og landsdommer Mikael Sjöberg, Østre Landsret, henholdsvis 1. december 2016 og 1. september 2016. Retspræsident Jørgen Lougart, Retten i Roskilde, fungerer stadig som næstformand.

“

Jeg er virkelig imponeret over, hvor mange ressourcer advokaterne selv lægger i Advokatnævnet. En ting er, at de godt 6.000 advokater, vi har i Danmark, selv finansierer nævnet – det, synes jeg, tjener hele standen til ære – men mange bruger også en stor del af deres tid på arbejdet her igennem de seks år, som man binder sig for. Det er helt unikt, for man skal ikke undervurdere, hvor krævende det er at forberede sig til de månedlige møder, hvor der ofte er flere tusinde siders bilag.

Jeg oplever, at der er stor respekt om Advokatnævnets afgørelser. Det er klart, at i det øjeblik, du selv får en bøde, er du sikkert irriteret på systemet. Men min klare opfattelse er, at det netop er en stærk ordning, fordi der grundlæggende er tillid til, at afgørelserne er meget kvalificerede. Jeg tror, at en nøgle til den tillid både er en solid faglighed i sekretariatet og et Advokatnævn, hvor der både er fagspecialisterne på advokatside og offentlighedsrepræsentanterne sammen med dommerne.

Højesteretsdommer Kurt Rasmussen

Formand for Advokatnævnet

INTEGRITET

HØJESTERET CEMENTERER ADVOKATERS TAVSHEDSPLIGT

Igennem næsten tre år kæmpede advokat Christian Laubjerg sammen med Advokatrådet for sin tavshedspligt i en principiel sag – en sag, som omhandlede kernen i advokatetikken: advokaters tavshedspligt.

Med kendelsen er Højesteret kommet et skridt nærmere, hvor grænsen går for at pålægge en advokat at afgive vidneforklaring. Højesteret fastslog – i modsætning til by- og landsret – at sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet ikke berettigede, at der kunne afkræves forklaring af advokat Christian Laubjerg. Højesteret lagde særlig vægt på, at der var tale om rådgivning i en sag af personlig karakter. Dermed havde han altså gjort ret ved at forsvare sin tavshedspligt.

Advokatrådet valgte at indtræde i sagen til støtte for advokat Christian Laubjergs forsvar af tavshedspligten, idet en for bred anvendelse af undtagelsen fra tavshedspligten i retsplejelovens § 170, stk. 2, ville have uoverskuelige konsekvenser for tilliden til advokaters tavshed om klientforhold.

Højesteretsdommen er ifølge formanden for Advokatrådets Regel- og Tilsynsudvalg, Martin Lavesen, der selv førte sagen for Christian Laubjerg, helt afgørende for borgernes tillid til advokaterne og retssystemet. Sagen cementerer nemlig den tavshedspligt, som det kun i helt særlige tilfælde kan pålægges advokaten at bryde.

“Sagen er vigtig for advokatstanden. Tavshedspligten er – præcis som uafhængigheden – helt central i advokatetikken, for den er ganske enkelt hele grundlaget for, at klienten altid kan være tryk i sin henvendelse til en advokat. Uden tavshedspligten ville vi underminere tilliden til både advokater og retssystemet. Det er grunden til, at vi gik hele vejen med denne sag, og årsagen til, at vi som advokater altid vil stå helt fast på disse værdier,” sagde Martin Lavesen i forbindelse med et interview om sagen i *Advokaten*.

“

Kontakten til og opbakningen fra Advokatsamfundets sekretariat har været uvurderlig. Allerede fra første telefonopkald delte Advokatrådet min holdning til sagens retlige og principielle spørgsmål, og det blev aftalt, at jeg selv skulle føre sagen for skifteretten, og hvis jeg blev pålagt at afgive vidneforklaring, ville Advokatrådet bistå med at indbringe sagen for Østre Landsret. På dette tidspunkt havde ingen forestillet sig, at sagen skulle foretages i Østre Landsret to gange og endeligt i Højesteret via Procesbevillingsnævnet. Foruden den hjælp og frigørelse af min egen arbejdstid, der har ligget i trykt at kunne overlade sagens førelse i landsret og Højesteret til Martin Lavesen, har det også været et kæmpe skulderklap, at Advokatrådet indtrådte som biintervenient til støtte for mig. Det har for mig været med til at signalere, at jeg ikke kunne være helt på afveje.

Advokat Christian Laubjerg

Advokaten februar 2016

BESKYTTELSE AF ADVOKATERNES INTEGRITET

Advokatrådet er meget opmærksomt på at værne om advokaternes integritet, herunder når staten foreslår regler, der efter rådets opfattelse kan komme i karambolage med eksempelvis advokaters tavshedspligt.

Et eksempel er Skatteministeriets forslag til lov om ændring af skatteforvaltningsloven og ligningsloven fra august 2016, der havde til hensigt at imødekomme de mange opfordringer – herunder også fra Advokatrådet – om at genindføre omkostningsgodtgørelse for selskaber og fonde.

Imidlertid indeholdt lovforslaget også aspekter, som efter Advokatrådets opfattelse kunne være et udtryk for indgreb i advokaternes integritet. Der var således forslag om at give SKAT en udvidet beføjelse til at kunne pålægge skatterådgivere – herunder advokater – at indsende oplysninger til brug for

kontrollen med udbetaling af omkostningsgodtgørelse med mulighed for tvangs bøder. Hertil kom, at SKAT ville kunne foretage kontrolbesøg – uden forudgående indhentelse af retskendelse – hos advokater for selv at indhente oplysningerne.

Med lovforslaget blev kernen i advokaters integritet i forhold til statsmagten dermed sat under et voldsomt pres, idet det er SKAT, der – i sin egen skab af *modpart* til en borger – ville kunne foretage kontrolbesøg hos borgerens advokat og dermed få oplysninger vedrørende den konkrete sag mellem borgeren og SKAT. Det var endvidere forudsat, at det skulle kunne ske, uden at der forelå en konkret mistanke om misbrug af ordningen og reelt samtidig med, at skattesagen verserede.

På den baggrund anmodede Advokatrådets formand, Peter Fogh, og formanden for Advokatrådets

Skatteudvalg, Kim Pedersen, om foretræde for Folketingets Skatteudvalg for at uddybe Advokatrådets betænkeligheder ved lovforslaget.

På mødet med Folketingets Skatteudvalg blev det understreget, at det i en moderne, demokratisk retsstat er af helt afgørende betydning, at borgerne har adgang til uhindret og fuldt ud fortrolig kommunikation med deres advokater. Tavshedspligten for advokater er begrundet i hensynet til det enkelte individs og den enkelte virksomheds retssikkerhed. Af denne grund er det også Advokatrådet – og ikke en offentlig myndighed – som fører tilsyn med, at advokatprofessionen overholder lovgivningen. Ordningen er etableret for at beskytte klienternes krav om fortrolighed og advokaternes uafhængighed af statsmagten. Advokatrådet foreslog på denne baggrund Folketingets Skatteudvalg, at SKAT – såfremt der var en formodning om, at der sker misbrug af

reglerne om omkostningsgodtgørelse hos en eller flere advokater – i stedet rettede henvendelse til Advokatrådet, som på baggrund af henvendelsen kunne foretage tilsyn hos den eller de pågældende advokater. En lignende ordning kendes fra hvidvaskområdet, hvor det netop er Advokatrådet – og ikke en offentlig myndighed – som fører tilsyn med, at advokater overholder reglerne om hvidvask og terrorfinansiering.

Såfremt SKAT har en konkret mistanke om, at der mellem en advokat og en godtgørelsesberettiget er indgået en aftale, som må betragtes som et strafbart forhold, bør forholdet i øvrigt anmeldes til politiet. Lovforslagets tekst blev ikke ændret, men efter foretræde for Folketingets Skatteudvalg fandt skatteministeren anledning til at præcisere omfanget af kontrollen i forhold til advokater. Ministeren tilkendegav således under 3. behandlingen af lovfors-

laget, at der havde været en drøftelse bag lukkede døre i Skatteudvalget – en drøftelse, som man ikke nødvendigvis kunne se afspejlet i betænkningen og de dokumenter, der var offentligt tilgængelige. Men han tilkendegav, at han nu var opmærksom på, at det fortrolige rum mellem advokat og klient med lovforslaget var udfordret.

Skatteministeren forsikrede i forlængelse heraf, at kontrollen med udbetaling af omkostningsgodtgørelse skal ske i respekt for den fortrolighed, der er mellem klienten og advokaten. Han sagde uddybende:

“Vi har jo en lang tradition for, at advokater har en særlig rolle i forhold til statsmagten. Det er et internationalt anerkendt og respekteret princip, og det er vigtigt også for mig som skatteminister, at borgere og virksomheder trygt skal kunne søge om

råd i fortrolighed hos advokater, også i skattesager om omkostningsgodtgørelse. Så den kontrol, der er tænkt på her i L 28, skal ses i lyset af det og fortolkes indskrænkende. Det betyder som sagt, at advokater alene skal udlevere oplysninger til brug for SKATs kontrol, når det sker, uden at man kompromitterer den fortrolighed, der er mellem advokater og borgere. SKAT skal begrunde sin anmodning og efterleve proportionalitetsprincippet, så der er en balance mellem mål og middel...”

Advokatrådet vil fremover have særskilt fokus på, om SKAT lever op til ministerens erklæringer.

100 ÅR I 2019

Det Danske Advokatsamfund blev etableret ved lov i forbindelse med ikrafttrædelsen af retsplejeloven i 1919, og organisationen kan således fejre sit 100 års jubilæum i 2019. Det vil naturligvis være op til det nyvalgte Advokatråd, som træder i funktion i forbindelse med Advokatmødet 19. maj 2017, at beslutte, hvorledes jubilæet skal markeres, og hvilke større projekter rådet skal gennemføre i den kommende to-årige rådsperiode. Der kan dog peges på følgende sager af større betydning for såvel medlemmer som samfundet i øvrigt, som det kunne være hensigtsmæssigt at fokusere på.

FRA DØDSTRUSLER TIL IDENTITETSTYVERI

Trusler mod familierets- og strafferetsadvokater er så alvorlige, at op mod hver tredje af de truede har frasagt sig en konkret sag. En gruppe har overvejet helt at forlade branchen. Det viste en undersøgelse, som Advokatsamfundet gennemførte i foråret 2016. Undersøgelsen var anonym og gennemført blandt 660 familierets- og strafferetsadvokater.

“Min klient var blevet truet med en pistol, og vedkommende havde spurgt efter min adresse. Da blev jeg virkelig skræmt.”

Det skrev en familieretsadvokat til Advokatsamfundet i forbindelse med sin besvarelse. Men undersøgelsen viste også, at familieretsadvokaterne og forsvarsadvokaterne er udsat for mange andre typer af trusler og chikane: Dødstrusler, identitetstyveri, løsning af bolte på bilens baghjul, opskæring af dæk og rygtedannelser på nettet blev også nævnt af de adspurgte advokater som konkrete eksempler.

“Vi har jo netop haft et eksempel, hvor en kollega blev skudt og dræbt i fogedretten i forbindelse med en samværssag. Det var der ingen, der nogen sinde havde forestillet sig kunne ske. Men det skete jo alligevel, og selvom det her kom til yderste konsekvens, så er vi familieretsadvokater en udsat gruppe, hvor trusler kan komme fra klienten – men nok så ofte fra modparten,” sagde Susan Sørensen, Advokatrådet, i forbindelse med offentliggørelse af undersøgelsen.

Undersøgelsen viste også, at en fjerdedel af strafferetsadvokaterne har oplevet at få hademails, trusler eller at blive chikaneret inden for de seneste fem år. Mere end en tredjedel har oplevet, at det har været af grov karakter. Lidt mere end 42 procent har på den baggrund frasagt sig en konkret sag.

“Advokater har efter FN’s retningslinjer en særlig rolle i samfundet, og når der sker tegn på, at advo-

kater føler sig pressede til at forlade deres virke på grund af udefrakommende aktører, så må vi tage det seriøst. I sidste ende handler det om borgerens retssikkerhed,” sagde Hanne Rahbæk, som er medlem af Advokatrådets Strafferetsudvalg.

Som en konsekvens af undersøgelsen har Advokatrådet besluttet fremover at sætte ekstra fokus på trusler mod advokater, og har blandt andet modtaget et legat på 25.000 kroner fra boet efter landsretssagfører Erik Münter og hustru samt søgt støtte hos Dreyers Fond. Midlerne skal bruges til en undersøgelse, som går i dybden med advokaters behov for støtte i forbindelse med trusler og chikane. På baggrund af undersøgelsens resultater vil der blive udarbejdet værktøjer målrettet håndtering af trusler og chikane mod advokater.

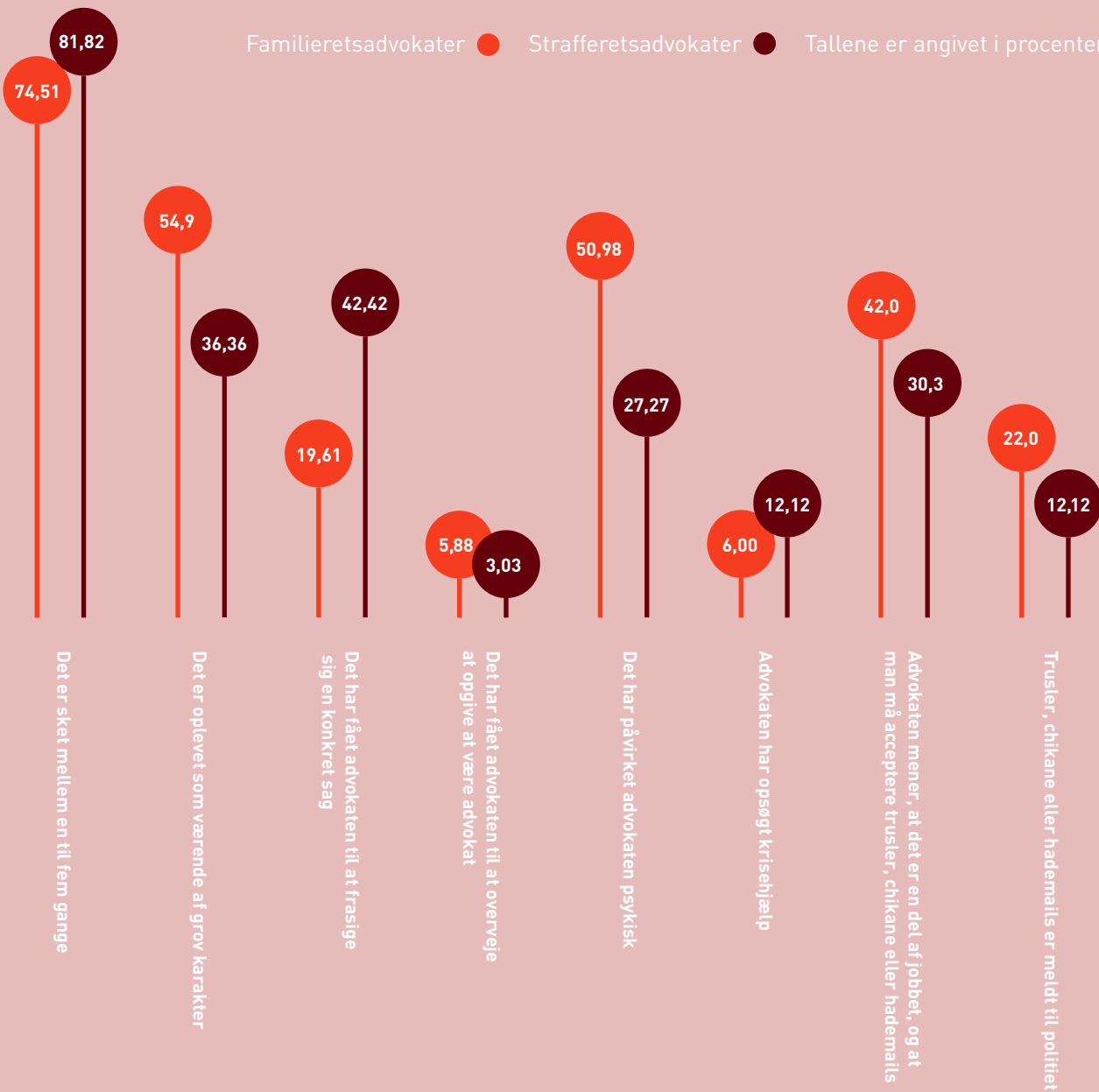

“

At true og chikanere er ulovligt, og jeg vil opfordre alle, der bliver udsat for sådanne oplevelser, til at anmelde det til politiet, så det kan sætte ind og hjælpe.

Søren Pind, tidligere justitsminister
Jyllandsposten

Familieretsadvokater ● Strafferetsadvokater ● Tallene er angivet i procenter.

REGNSKAB
2015 - 2016

ET REGNSKAB I BALANCE

Advokatsamfundets regnskab for 2016 viser fortsat sorte tal på bundlinjen efter en årrække med underskud. Resultatet for 2016 udgør, når man set bort fra resultatet af advokatuddannelsen, et overskud på 1,2 millioner kroner.

Som ventet er de senere års effektiviseringer og stramme udgiftsstyring slået igennem, og udviklingen fortsætter. Mere konkret arbejdes der med optimering af kontrakter og samarbejdsaftaler, tilpasning af arbejdsgange og processer, og navnlig på digitaliseringsområdet forventes der at være flere økonomiske gevinster at hente i de kommende år. Derudover har stigningen i bidraget med 250 kroner i 2016 og yderligere 250 kroner i 2017 til i alt 6.500 kroner pr. advokat haft en gavnlig effekt på økonomien og gjort det muligt at fastholde den positive udvikling, der har vist sig gennem de senere år.

Som ventet er økonomien dog endnu ikke så velfunderet, at det trods bidragsstigningen er lykkedes helt at nedbringe likviditetsunderskuddet. Behovet for ekstra likviditet ved årsskiftet er blevet mindre, men der er fortsat behov for at trække på kassekreditten/låne omkring årsskiftet. Udviklingen går i den rigtige retning, og det giver forventninger og forhåbning om inden for en kort årrække igen at have likviditet til at komme igennem hele året uden at skulle låne omkring årsskiftet. Det er den målsætning, der arbejdes henimod.

Et vellykket besparellestiltag har været, at Advokatsamfundet har trukket inkassofunktionen ind til intern varetagelse, og at der derved er sparet cirka 85.000 kroner årligt på denne post. Det er tilfredsstillende at opnå besparelsen, samtidig med at varetagelsen af denne opgave foregår endnu smidigere og mere effektivt, når alle funktioner er i huset.

Det er også lykkedes at afskaffe papirfakturaerne på opkrævning af bidraget, og det er planen at udvide denne digitale service til andre områder med potentielle besparelser til følge. Der er arbejdet målrettet med at afskaffe papirmateriale til møder i Advokatrådet, rådets fagudvalg samt i Advokatnævnet, og det forventes at slå fuldt igennem i 2017 med besparelser til følge.

Udover at disse initiativer minimerer udgifterne, fastholder de også Advokatsamfundets medlemsfokus. Advokatsamfundet følger med udviklingen og har løbende fokus på at kunne levere en service, som giver merværdi for medlemmerne. Eksempelvis er det med hjælp fra Dreyers Fond blevet muligt at anskaffe videokonferenceudstyr til et af de mødelokaler, som står til rådighed for medlemmerne i Kronprinsessegade 28.

I 2016 er der også anvendt ressourcer på at fastholde og styrke Advokatsamfundets identitet, blandt andet gennem en relancering af nyhedsbrevet, lancering af kernefortællingen og meget mere. Dette fokus arbejdes der videre med i de kommende år.

Gager udgør fortsat den største udgiftspost, og på dette område er der en stigning fra 2015 til 2016 på 611.000 kroner. Stigningen kan navnlig forklares med, at årsværkene i 2015 udgjorde 45,88 og i 2016 46,48. Der har desuden i 2016 været et ressourcemæssigt overlap i forbindelse med vikariater for barsler og en stigning i udbetalte feriepenge i forbindelse med fratrædelse.

Udgiften til it er en betydelig og meget central post i regnskabet. It er en forudsætning for de fleste arbejdsprocesser, og betydningen bliver naturligvis ikke mindre i de kommende år. Det er afgørende at følge med udviklingen, så Advokatsamfundet

hele tiden lever op til medlemmernes og omverdens krav til sikkerhed, hurtighed og effektivitet. I de kommende år bliver kravene til it-sikkerhed sat yderligere i fokus blandt andet som følge af ikrafttrædelsen af persondataforordningen. Sikker kommunikation og understøttelse af processer og opbevaring af data er områder, der helt sikkert vil påkalde sig opmærksomhed fremover, men også omkostninger. Her er Advokatsamfundet naturligvis ikke anderledes stillet end alle andre organisationer og virksomheder. På den baggrund vil Advokatsamfundet følge udviklingen og bruge de ressourcer, der er nødvendige hertil.

Alt i alt anser Advokatrådet årets resultat for tilfredsstillende og forventer, at de kommende år i endnu højere grad vil konsolidere Advokatsamfundets økonomi. Målet er, at også likviditeten kommer i så positiv en gænge, at der ikke forekommer et likviditetsmæssigt underskud sidst på året, og at det

derved ikke bliver nødvendigt at låne/trække på kassekreditte ved årets udgang.

Advokatrådet indstiller på den baggrund, at det nuværende bidrag på 6.500 kroner eksklusivt moms årligt fastholdes for 2018 og 2019.

Advokatrådet indstiller også, at bemyndigelsen til rådet til at opkræve indtil 500 kroner eksklusivt moms ekstra for hvert år for eventuelle uforudsete udgifter bevares.

HOVEDTAL

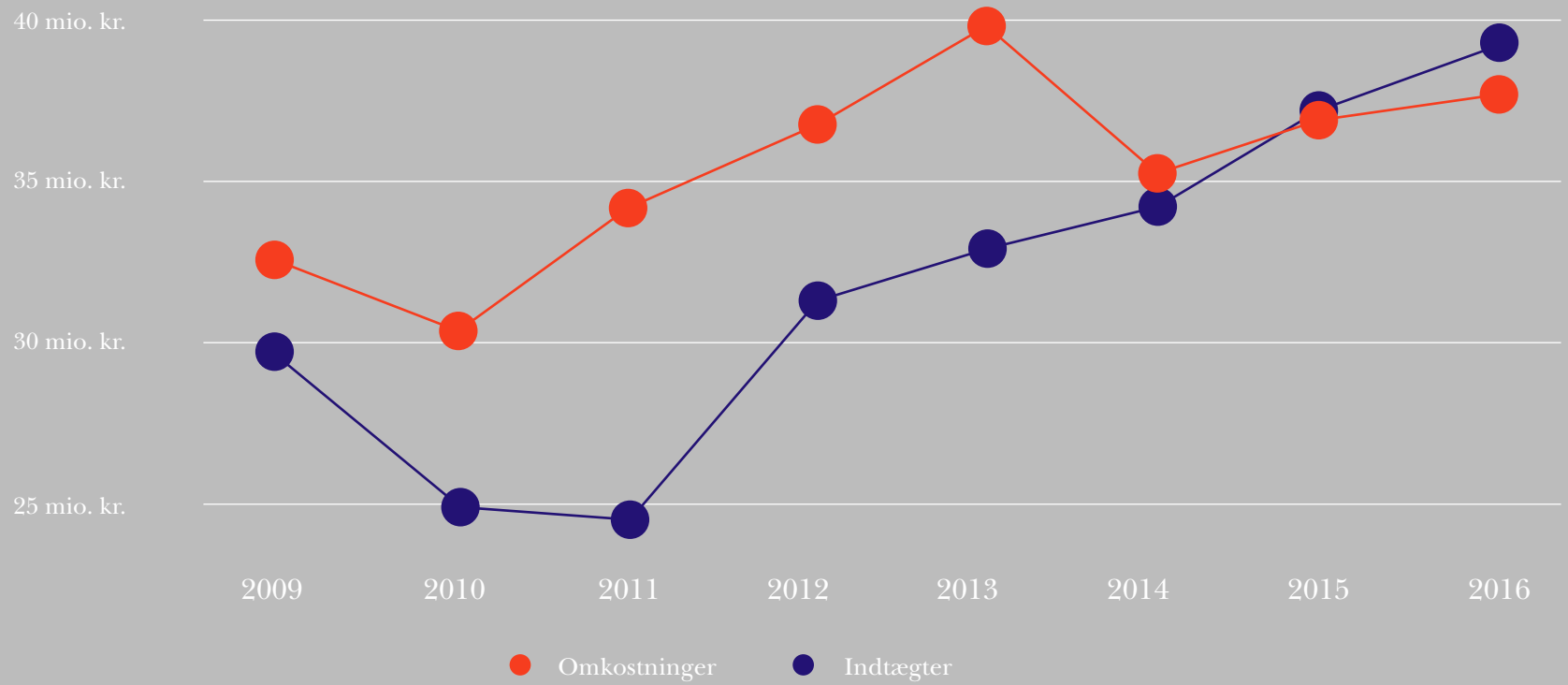
	2015 (t.kr.)	2016 (t.kr.)
Bidrag	36.380	38.655
Advokatuddannelsen	295	237
Renteindtægter	37	29
Andre indtægter	546	477
Indtægter	37.258	39.398
Udgifter henført til Advokatnævnet	-2.988	-2.543
Udgifter henført til Advokatrådet	-1.371	-1.498
Udgifter henført til kredsbestyrelser, diverse udvalg samt internationalt samarbejde	-1.169	-1.281
Gager og pensioner mv.	-22.145	-23.780
Ejendommens drift, Kronprinsessegade 28	-1.745	-1.314
Omkostninger vedr. eget it-anlæg	-3.265	-3.126
Øvrige administrationsomkostninger	-3.014	-3.119
'Advokaten', andre tryksager samt informationsvirksomhed	-721	-950
Afskrivninger	-59	-150
Renteudgifter	-54	-79
Diverse udgifter	-167	-37
Omkostninger	-36.698	37.877
Resultat før skat	560	1.521
Skat af årets indkomst	0	-26
Årets resultat	560	1.495

FORSLAG TIL BUDGET FOR 2018 OG 2019

	2018 (t.kr.)	2019 (t.kr.)
Bidrag	40.299	40.299
Advokatuddannelsen	-200	-200
Renteindtægter	15	15
Andre indtægter	405	405
Indtægter	40.519	40.519
Udgifter henført til Advokatnævnet	-2.595	-2.585
Udgifter henført til Advokatrådet	-1.378	-1.378
Udgifter henført til kredsbestyrelser, diverse udvalg samt internationalt samarbejde	-1.367	-1.628
Gager, pensioner mv.	-24.820	-25.659
Ejendommens drift, Kronprinsessegade 28	-1.428	-1.144
Omkostninger vedr. eget it-anlæg	-3.575	-3.535
Øvrige administrationsudgifter	-3.203	-3.046
'Advokaten', andre tryksager samt informationsvirksomhed	-1.055	-1.081
Afskrivninger	0	0
Renteudgifter	-80	-80
Diverse udgifter	-37	-40
Omkostninger	-39.537	-40.176
Resultat før skat	981	342
Skat af årets indkomst	0	0
Årets resultat	981	342

UDVIKLINGEN I OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

Figuren viser, at niveauet for indtægter har ligget lavere end omkostningsniveauet. Misforholdet mellem indtægter og omkostninger har været hovedårsagen til den negative udvikling i Advokatsamfundets likviditet. Som det fremgår er niveauet for indtægter nu højere end niveauet for udgifter.

Udgiver:
Advokatsamfundet 2017

Fotografer:
Sif Meincke
Morten Holtum
Camilla Schiøler

Layout:
Bilgrav Design ApS

Tryk:
Jørn Thomsen Elbo

ADVOKATSAMFUNDET arbejder på politisk neutralt grundlag for borgernes **RETSSIKKERHED** og for et velfungerende retssamfund. Vi fører tilsyn med alle landets advokater og sikrer derigennem advokaternes **UAFHÆNGIGHED** og **INTEGRITET**.

ADVOKATSAMFUNDET
RETSSIKKERHED · UAFHÆNGIGHED · INTEGRITET